

NIE KAŻ MU LICZYĆ · MATURA USTNA Z POLSKIEGO

Pytania jawne bez stresu

3 pytania CKE na maturę 2027 i 2028.
Do każdego karta-ściągą i wypowiedź wzorcowa.

Biblia

Biblia

Mitologia

Iliada

Antygona

Lament świętokrzyski

Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią

Pieśń o Rolandzie

Makbet

Skąpiec

Satyry

Romantyczność i ballady

Dziady cz. III

Lalka

Potop

Zbrodnia i kara

Wesele

Chłopi

Przedwiośnie

Ferdydurke

Proszę państwa do gazu

Inny świat

Zdążyć przed Panem Bogiem

Dżuma

Rok 1984

Tango

Górą „Edek”

Miejsce

Profesor Andrews w Warszawie

Podróże z Herodotem

- Teza i mapa wypowiedzi z czasem mówienia
- 3 konteksty do wyboru i jak je powiązać
- Sceny-klucze, żeby uniknąć błędu kardynalnego
- Wypowiedź wzorcowa na ok. 4 minuty
- Pytania komisji, także o refleksję własną
- Okienka powtórek i zwroty na egzamin

PYTANIE

1

Biblia · Antyk

Motyw cierpienia niezawinionego.

POWTÓRKI

- ☐ 1. dzień
☐ 3. dzień
☐ 7. dzień
☐ przed maturą

Motyw cierpienia niezawinionego. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów Księgi Hioba. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

TEZA: POWIEDZ JĄ W PIERWSZEJ MINUCIE

Księga Hioba pokazuje, że cierpienie nie zawsze jest karą za grzech. Hiob jest niewinny, a mimo to traci wszystko. Odpowiedzią nie jest wyjaśnienie, dlaczego cierpi, ale spotkanie z Bogiem i zaufanie, że ludzki rozum nie obejmuje całego porządku świata.

MAPA WYPOWIEDZI

ŁĄCZNIE OK. 3:40 MIN

● Wstęp 0:00–0:39	Pytanie, dlaczego cierpią niewinni, jest jednym z najstarszych pytań ludzkości. Księga Hioba stawia je wprost.
● Argument 1 0:39–1:29	Hiob jest sprawiedliwy, a szatan zakłada się z Bogiem, że odwróci się od Niego w nieszczęściu. Hiob traci majątek, dzieci i zdrowie, a jednak mówi: „Pan dał, Pan wziął”. Jego cierpienie jest niezawinione.
● Argument 2 1:29–2:20	Przyjaciele (Elifaz, Bildad, Sofar) twierdzą, że cierpienie musi być karą za grzechy. Hiob się z tym nie zgadza, broni niewinności i domaga się odpowiedzi od Boga. Bóg przemawia z wichru, nie tłumaczy, ale pokazuje ogrom stworzenia. Hiob się korzy i zostaje nagrodzony, a przyjaciele zganieni.
● Kontekst 2:20–3:09	„Dżuma” Camusa: śmierć syna sędziego Othona wstrząsa ks. Paneloux. Cierpienie dziecka nie daje się wytłumaczyć karą za grzechy.
● Zakończenie 3:09–3:40	Księga Hioba odrzuca proste wyjaśnienie cierpienia jako kary i uczy zaufania tam, gdzie rozum nie znajduje odpowiedzi.

SŁOWA-KLUCZE DO NOTATKI

- zakład szatana „Pan dał, Pan wziął” przyjaciele Hioba
kara za grzechy bunt i pytania mowa z wichru
zaufanie nagroda

UWAGA, PUŁAPKA

Hiob nie przeklina Boga, choć namawia go do tego żona. Spiera się z Bogiem, ale Go nie odrzuca. Przyjaciele nie mają racji: na końcu Bóg ich gani.

KONTEKSTY DO WYBORU (WYBIERZ JEDEN)

LITERACKI „Dżuma” – Albert Camus

Agonia syna sędziego Othona: ks. Paneloux przestaje głosić, że zaraza jest karą. Rieux buntuje się przeciw światu, w którym cierpią dzieci.

LITERACKI „Treny” – Jan Kochanowski

Ojciec po śmierci córki Urszulki pyta o sens cierpienia i przeżywa kryzys wiary.

LITERACKI „Dziady” cz. III – Adam Mickiewicz

Niewinne cierpienie narodu i młodzieży oraz pytanie Konrada o miłość Boga.

PYTANIA KOMISJI: PRZECWICZ ODPOWIEDŹ NA GŁOS

1. Czy Hiob ma prawo spierać się z Bogiem?

W księdze tak: Bóg gani przyjaciół, a nie Hioba. Szczere pytania są ważniejsze niż pobożne formułki.

2. Dlaczego Bóg nie wyjaśnia Hiobowi przyczyny cierpienia?

Bo odpowiedź przekracza ludzki rozum. Liczy się spotkanie i zaufanie, nie tłumaczenie.

3. Jak można pomóc komuś, kto cierpi niezawinione?

Refleksja własna: obecność zamiast pouczania. Przyjaciele Hioba są przykładem, jak tego nie robić.

PYTANIE 1 · WYPOWIEDŹ WZORCOWA

Motyw cierpienia niezawinionego.

385 słów
ok. 3:40 min mówienia

Przeczytaj na głos z zegarkiem, potem opowiedz to samo **własnymi słowami**. Nie ucz się na pamięć: zapamiętaj kolejność części i jedno zdanie z każdej.

Wstęp

69 słów

Tematem mojej wypowiedzi jest motyw cierpienia niezawinionego. Omówię go na podstawie fragmentów Księgi Hioba. Uważam, że księga pokazuje, iż cierpienie nie zawsze jest karą za grzech. Hiob jest człowiekiem niewinnym, a mimo to traci wszystko. Odpowiedzią na jego cierpienie nie jest wyjaśnienie, dlaczego cierpi, ale spotkanie z Bogiem i zaufanie, że ludzki rozum nie obejmuje całego porządku świata. To jedno z najstarszych i najważniejszych pytań ludzkości: dlaczego cierpią niewinni?

Argument 1

88 słów

Hiob jest bogatym i sprawiedliwym człowiekiem z ziemi Us. W prologu szatan mówi Bogu, że Hiob jest pobożny tylko dlatego, że mu się dobrze powodzi, i zakłada się, że w nieszczęściu odwróci się od Boga. Bóg pozwala go doświadczyć. Hiob traci majątek, a potem wszystkie dzieci, które giną pod gruzami domu. Mimo to mówi: Pan dał, Pan wziął, niech będzie imię Pańskie błogostawione. Potem traci zdrowie, siedzi na popiele, pokryty wrzodami, a żona namawia go, by złorzeczyć Bogu. Hiob odmawia. Jego cierpienie jest od początku do końca niezawinione.

Argument 2

88 słów

Do Hioba przychodzą trzej przyjaciele: Elifaz, Bildad i Sofar. Najpierw siedzą z nim w milczeniu, a potem tłumaczą, że Bóg jest sprawiedliwy, więc cierpienie musi być karą za grzechy. Hiob się z tym nie zgadza. Broni swojej niewinności, skarży się, a nawet domaga się, by Bóg mu odpowiedział. W końcu Bóg przemawia z wichru. Nie wyjaśnia przyczyny cierpienia, tylko pyta, gdzie był Hiob, gdy zakładano ziemię, i pokazuje ogrom stworzenia. Hiob uznaje swoją małość i ufa Bogu. Bóg gani przyjaciół, a Hiobowi zwraca w dwójnasób to, co stracił.

Kontekst

87 słów

Kontekstem jest „Dżuma” Alberta Camusa. W zadżumionym Oranie ksiądz Paneloux w pierwszym kazaniu mówi, że zaraza jest karą za grzechy, tak jak przyjaciele Hioba. Potem jednak patrzy na długą agonię synka sędziego Othona. Cierpienie dziecka zmienia go: w drugim kazaniu nie mówi już o karze, tylko o tym, że trzeba wierzyć wbrew wszystkiemu albo wszystko odrzucić. Doktor Rieux mówi, że nie przyjmie świata, w którym dzieci są torturowane. Camus, tak jak autor Księgi Hioba, pokazuje, że cierpienia niewinnych nie da się wytłumaczyć prostym rachunkiem winy i kary.

Zakończenie

53 słów

Podsumowując: Księga Hioba odrzuca proste wyjaśnienie cierpienia jako kary i uczy zaufania tam, gdzie rozum nie znajduje odpowiedzi. Hiob nie dostaje wyjaśnienia, ale dostaje spotkanie z Bogiem. Moim zdaniem ta księga jest ważna także dla niewierzących, bo pokazuje, jak nie pocieszać cierpiącego: nie mówić mu, że sam jest winny, tylko z nim być.

MOJA WERSJA: HASŁA, WŁASNY PRZYKŁAD, INNY KONTEKST
